

УДК 339.5

*Віжмуткін Д. Г., аспірант кафедри смарт-економіки
Київський національний університет технологій та дизайну*

ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств – це комплекс взаємовідносин з партнерами з інших країн з метою здійснення міжнародної торгівлі товарами та послугами. Ця діяльність може включати експорт товарів та послуг за кордон, імпорт необхідних для виробництва товарів, участь у міжнародних торгових операціях, співпрацю з іноземними партнерами та багато іншого.

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств є важливою складовою економічної діяльності країни. Вона полягає у здійсненні експорту та імпорту товарів та послуг, а також у залученні іноземних інвестицій. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» визначає цей термін так: Зовнішньоекономічна діяльність - діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, а також діяльність державних замовників з оборонного замовлення у випадках, визначених законами України, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами [1].

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств має свої особливості, які впливають на результативність підприємств. Означимо ці особливості:

- необхідність враховувати культурні, мовні та правові відмінності між країнами. Кожна країна має свої норми та правила поведінки, які необхідно дотримуватись для успішної співпраці. Недотримання цих правил може призвести до порушення взаємин та втрати бізнесу.

- конкуренція на міжнародному ринку. Підприємства мають конкурувати з іншими фірмами з різних країн, які можуть мати більш привабливі умови співпраці. Тому, для успішної зовнішньоекономічної діяльності, підприємства повинні розробляти ефективні стратегії конкуренції.

- нестабільність міжнародного ринку. Ринок може бути під впливом політичних, економічних та природних чинників, що може призвести до змін в цінах, попиті та інших умовах співпраці. Тому, підприємства повинні бути готові до швидкої реакції на зміни на ринку.

- виконання міжнародних норм та стандартів. Зовнішньоекономічна діяльність пов'язана з виконанням міжнародних норм та стандартів, які регулюють міжнародну торгівлю. Це може збільшувати витрати на виробництво та збільшувати вимоги до якості товарів.

- валютні ризики. Зовнішньоекономічна діяльність пов'язана з валютними ризиками, оскільки операції проводяться у різних валютах. Несприятливі зміни валютних курсів можуть вплинути на дохідність підприємства та викликати фінансові проблеми.

- необхідність пристосування до законодавства різних країн. Кожна країна має своє законодавство, яке регулює зовнішньоекономічну діяльність.

Військова агресія Росії проти України, яка розпочалася 24 лютого 2022 року, також, внесла значні корективи у зовнішньоекономічну діяльність. Україна була змушена ввести обмеження на торгівлю з певними країнами та ввести санкції проти російських компаній та осіб. Ці обмеження можуть вплинути на зовнішньоекономічну діяльність підприємств, які мають бізнес з Росією та іншими країнами, які можуть підтримувати Росію у конфлікті.

Крім того, з міркувань національної безпеки, Україна може заборонити експорт товарів та послуг, які можуть бути використані для військових цілей або ж можуть загрожувати національній безпеці країни. Також можуть бути введені обмеження на переміщення товарів та послуг через контрольні пункти на кордонах.

Наступним важливим аспектом є питання фінансування зовнішньоекономічної діяльності підприємств. У військовий час, фінансування може бути обмеженим, оскільки держава має спрямовувати фінансові ресурси на потреби оборони та безпеки країни.

Отже, зовнішньоекономічна діяльність у військовий час в Україні є ускладненою та може бути обмеженою з міркувань національної безпеки та обороноздатності країни. Підприємства мають звертати увагу на зміни у законодавстві та дотримуватися всіх вимог.

Література

1. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України № 959-ХІІ від 16 квітня 1991 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>.

УДК 330.34

*Шацька З. Я., к.е.н., доцент
Бурлак А. О., магістрант кафедри смарт-економіки
Київський національний університет технологій та дизайну*

МЕРЕЖЕВІ ПІДПРИЄМНИЦЬКІ СТРУКТУРИ, ЯК ДОМІНУЮЧІ СУБ'ЄКТИ СМАРТ-ЕКОНОМІКИ

Сучасні процеси глобалізації та інтеграції світового бізнесу, прискорені стрімким науково-технічним прогресом спричинили трансформацію діяльності підприємств. В умовах смарт-економіки та активного розвитку смарт-технологій впровадження нових підходів до ведення бізнесу зумовило формування нових суб'єктів, якими є мережеві підприємницькі структури або мережеві структури (network business structure). Під мережевою підприємницькою структурою розуміється «сукупність автономних фірм чи підрозділів, які ведуть себе як єдине велике ціле, використовуючи соціальні механізми для координації та контролю» [3]. Мережева підприємницька структура, за визначенням G. Vernous, F. Valcin це «мережа людей чи організацій, які є незалежними, реалізують спільний проект чи спільну економічну діяльність, спілкуються та проводять інформаційні процеси за допомогою інформаційних технологій і не залежать від часу та простору» [4]. Мережева підприємницька структура – це «добровільна сукупність самостійних суб'єктів господарювання, пов'язаних певними інтеграційними взаємодіями з метою результативного комбінування ресурсів і ключових компетенцій, що функціонує у інформаційному (віртуальному) середовищі, економічна діяльність якої базується постійному створенні та реалізації інновацій та наданні комплексного продукту (пакета послуг) споживачам» [2]. Дуже часто поняття «мережеві підприємницькі структури» ототожнюють з поняттям «віртуальне підприємство». Віртуальне підприємство – це «специфічна форма підприємства, система засобів якого складена шляхом перетинання автономних систем цілей агентів мереж» [1]. Віртуальне підприємство є більш вузьким поняттям, ніж мережева підприємницька структура.

Переходу підприємств до мережевих підприємницьких структур сприяють стрімкі зміни в інформаційно-комунікаційних технологіях та формування смарт-економіки. Створення та розвиток мережевих підприємницьких структур є результатом активізації процесів злиття та поглинання в процесі транснаціоналізації бізнесу та